

Militærkantiner

Specielt hvad angår det værnepligtige personel, må hovedsynspunktet være, at det udbetalte standard-kostpengebeløb må være stort nok til at betale tre daglige måltider af tilstrækkelig næringsværdi. Såfremt dette ikke kan lade sig gøre – enten på grund af lokale driftsteknisk set uheldige forhold som for »små« tjenestesteder eller på grund af irrationel drift – må det pågældende værnepligtige personel have kompensation gennem øgede kostpengebeløb.

Tilsvarende betragtninger gør sig gældende for ikke-værnepligtigt militærpersonel til tjeneste uden for sædvanligt tjenestested i det omfang, dette ikke allerede er tilgodeset i form af andre særydelser.

Undervisningsinstitutioner

Kantiner i forbindelse med undervisningsinstitutioner betjener både det lønnede personale og de studerende. Foran anførte betragtninger gælder også for disse kantiner. Udannelsesstøtte må klart fremgå af de offentlige budgetter. De bør vedtages, disponeres og revideres adskilt fra anden offentlig udfoldelse.

Repræsentation og lignende

Nærværende forslag vil også få dræbende virkning på de udskejelser i mangemillionklassen, som politikere og ledende embedsmænd nu tillader sig, jf. for eksempel spørgsmål nr. S 229 og 230 af 10. november 1978 fra folketingsmedlem Kjærulff-Schmidt. Stærkt kritisable er de forhold, hvorunder det offentlige yder honorarer, diæter og godtgørelser for fraværelse fra hjemstedet m.v. og samtidig yder gratis måltider til de pågældende.

I henhold til gældende regler som eksempelvis Finansministeriets cirkulære af 22. september 1978 skal der ske et vist fradrag i disse ydelser, såfremt der modtages gratis måltider under rejser, møder, kurser m.v., men disse fradrag, der typisk er af størrelsesordenen 50–80 kr. for et hovedmåltid, dækker jo langt fra de festmåltider, som ikke er ualmindelige i det offentlige.

Derfor mener forslagsstillerne, at det helt må overlades til den enkelte for egen regning selv at købe sig den forplejning, som vedkommende ønsker. Nogle vil sikkert mene, at der vil være et særligt problem i udenrigstjenesten og i det hele i Danmarks relationer til fremmede magter.

For så vidt angår kongehusets repræsentationer er forholdene imidlertid det, at de på finanslovens §§ 5 og 6 omhandlede beløb er tilstrækkelige for dem. Er der således brug for strengt påkrævet forplejningsvirksomhed fra statens side, må det klares via finans-

lovens repræsentationsposter. Derved er der stedse fuld offentlighed om størrelsen af disse udgifter.

I kommunerne og amterne er der næppe i noget som helst tilfælde sagligt behov for, at skatteyderne betaler en eneste krone til repræsentative udfoldelser, der indebærer, at folk får serveringer uden at betale af egen lomme. Det afvises totalt, at det offentlige fortsat skal ligge under for den umoralske tese om, at den, der smører godt, kører godt.

Undtagelsesbestemmelser

Sygehusmilliarden skal først og fremmest bruges til at styrke helbredelsen af patienterne og ikke til ekstravagant forplejning til personalet.

Der er i forslaget § 2 den undtagelse, at sygehuspatienter og klienter i særforsorgens institutioner ikke skal betale for den mad og drikke, de nyder.

Derimod er der ikke indrettet nogen undtagelsesbestemmelse i lovforslaget for eksempel for fængsler, plejehjem og andre institutioner, hvor ophold ofte vil være af længere varighed, og hvor klientellet typisk er i besiddelse af fuld habilitet. Når forslagsstillerne ikke har medtaget nogen undtagelsesregler herom i forslaget, beror det på, at en spisebilletordning til flertallet af disse institutioners beboere må kunne administreres uden ekstra omkostninger over Socialministeriets budget gennem en ændring til sociallovgivningen.

Det findes derfor bedst, at udgangspunktet for folketingsarbejdet meget langt er det rene princip, og så må det under Folketingets arbejde med sagen vise sig, hvor langt man med rimeligheden i behold kan få udgangspunktet til at bære, og hvordan eventuelle undtagelsesregler kan udformes på teknisk acceptabel vis.

Sociale hensyn

Sociale hensyn vil især kunne påberåbes med styrke, hvor det drejer sig om kosten til den opvoksende slægt, der endnu selv er for udviklet til at forstå det forkastelige i at blive spist af med popcorn, wienerbrød, slik eller franske kartofler. Derfor vedrører en anden mulig undtagelsesbestemmelse næringsrig skolebespisning, jf. herom den som bilag 3 optrykte artikel. De dér anførte synspunkter kan også drøftes i forhold til vuggestuer, børnehaver og fritidshjem.

Så længe folkepensionen ikke er sat op til et anstændigt niveau, kan subsidiering også drøftes til madudbringningsordninger. Der henvises f.eks. til spm. nr. S 317 af 10. december 1986 fra Poulsgaard, jf. Folketingstidende 1986–87 (1. samling), forhandlingerne sp. 3895.